

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejema upravištvo in ekspediceja v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semealških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 26.

V Ljubljani, v soboto 3. februvarija 1894.

Letnik XXII.

Vabilo na naročbo.

S 1. februvarijem pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta . 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto . 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta . 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravištvo „Slovenca“.

Ne novih davkov!

V zadnjem listu smo sporočili, da je finančni odsek deželne zbornice kranjskega sklenil predlagati v deželni zbor, naj se deželne doklade zvišajo za 4 odstotke od sedanjih 38 na 42 odstotkov, s čemur bi se povišali deželni dohodki na okroglih 60.000 gld.

Izjaviti moramo, da nas je iznenadila ta žalostna novica. Sklepajoč po obilnih podporah, katere je deželni zbor delil v zadnjih zasedanjih za razne več ali manj potrebne reči, ménili smo, da so deželne finance ugodne; kajti bili smo tega mnenja, da deželni zbor ne bo sipal toliko podpor, ako nima tudi denarja v te namene na razpolago.

Najhujše zadevajo deželo ogromni stroški za šolstvo, ker se zanje porabi od 42% deželne doklade celih 22%, torej več nego polovico samo za

šole. Dežela naša mora izkrvaveti, ako bodo stroški za šole tako naraščali, kakor zadnja leta tako; se nedavno povdarjali govorniki raznih strank to zadevo v dež. zboru; nadajamo se, da ne bodo samo tako govorili, marveč da bodo iz tega izvajali tudi nujne posledice. Res, da deželni zastop nima končne in odločevalne besede, vendar je gotovo, da bi se na merodajnem mestu gotovo ozirali na pojasnila dež. zbora, da dežela ne more zmagovati novih, vedno večjih naklad za šolstvo. Kaj nam bodo pomagale šole v vsaki vasi, ako pa bo ljudstvo tako ubožalo, da vsled skrbi za vsakdanji kruh ne bo moglo toliko pozornosti obračati na šolski pouk. Zakaj bi se ne uvedel poldnevni pouk po šolah na deželi, ki je prikladen razmeram na kmetih ter bi se s tem potom za šolstvo prihranilo mnogo stroškov? — V tem oziru je dolžnost deželnih zastopnikov, da kaj vkrenejo, ker jih k temu silijo žalostne gmotne razmere. Sploh bi bil že zadnji čas, da se preosnuje Vestenekov šolski zakon, ker pravice in dolžnosti morajo biti povsod primerno razdeljene.

Druga stvar, ki napravi deželi velikih in nepotrebnih stroškov, je „deželno“ gledališče. Mi smo svojedobno, ko je pogorelo staro gledališče v Ljubljani, opozarjali, naj se opusti misel na zidanje novega deželne gledališča ter da naj se gradi mestno gledališče, kakor so se tudi drugod preosnovala deželna gledališča v mestna in zasebna.

Zabavo, in družega namena moderno gledališče nima, naj si plača vsakdo sam. Zakaj bi torej revež na deželi plačeval za to, da se bodo Ljubljančanje ložje zabavali v gledališču!

In koliko stroškov se je z novim gledališčem naložilo deželi na vrat! Graje vredno je zlasti to, da so pri zgradbi tako visoko prekoračili proračun, da si z jasnimi računi niti na dan ne upajo.

Tretja stvar, katere deželi prouzoča velike stroške, je bolnišnica. Hudo zadete bodo deželne finance vzlasti z zgradbo deželne bolnišnice v Ljubljani, katere stroški se že sedaj računajo na pol milijona goldinarjev. Gledé bolnišnic smo že opetovano povdarjali svoje stališče, da vzlasti pri tem ni umestna centralizacija, marveč da se naj napravljajo bolnišnice na večjih krajih po deželi. To je treba povdarjati vzlasti z ozirom na bolnike, katerih prevažanje je težavno in nevarno.

Kako bi se bilo lahko postopalo v tem oziru ceno za davkoplačevalce in ugodno za bolnike, to nam spričuje nova bolnišnica usmiljenih bratov v Novem Mestu.

Teh zadev ne bomo nadalje razmotrivali. Samo opozoriti smo hoteli naše zastopnike na usodni korak, katerega storé s povišanjem deželne doklade. Želimo le, da vsaj v tej gmotno tako važni zadevi slovenski poslanci postopajo složno v korist naše dežele. Od nemške stranke ne pričakujemo v tem oziru ničesar, kajti ta dobro vé, da je nemškemu liberalizmu v deželo zaprta pot, dokler živi naše ljudstvo v razmernem blagostanju; ako pa ljudstvo uboža, tedaj se bo širil tudi po naši deželi „tuji kapital“, kateremu je že obetal poslanec Luckmann važno prihodnost tudi pri nas; tedaj pa je naša katoliška slovenska stvar v skrajni nevarnosti.

Torej: Ne novih davkov!

Deželni zbor kranjski.

(Deveta seja dne 1. februvarija.)

(Konec.)

Gledé zgradbe levega brega Kolpe poroča deželni odbor:

V okrajnem glavarstvu kočevskem, 56 kilometrov daleč od kočevskega mesta, ležita vasi Osil-

LISTEK

Pismo.

Gospod vrednik!

Na dnevnem redu so sedaj deželni zbori in časnikarji, ta uboga „entia scribentia“, nam podajajo poročila o njih več ali manj uspešnem delovanju. Zato sem se i jaz namenil za danes napisati nekaj vrstic o tem predmetu; sevéda me v prvi vrsti zanimajo deželni zbori, koder imamo Slovenci svoje zastopnike. O štajerskih slovenskih poslancih se letos nič kaj posebnega ne sliši; vedó namreč, da delajo v štajerskem deželnem zboru tako, kakor bi v njem ne bilo slovenskih zastopnikov, in zato se jim ne ljubi hoditi v Gradec mlatiti prazne slame.

To je tudi nekaj, čeravno ne veliko. Sicer pa je vojvoda štajerski, grof Wurmbbrand, štajerske zastopnike liberalne, nemško-narodne, in menda tudi nemško- in slovensko-konservativne, tako obvladal, da se sedaj vse vrši v znamenju koalicije, tudi stagnacija v gibanju za versko šolo in germanizacija.

Jednako mirno in tiho vrši se vse v goriškem deželnem zboru; razven laških porotnikov, ki odločujejo o osodi slovenskih hudodelnikov, je sicer vse v redu, vzlasti za Slovence, in zato ni da bi se delal nepotreben šum. V Celovcu, v Trstu, v Poreču pa

se večina nasproti slovenskim manjšinam še vedno drži starega pravniskega reka: „Si violandum ius, regnandi causa violandum, aliis in rebus pietatem cole!“

Vse drugače sevéda je v deželnem zboru kranjskem, kjer imajo večino slovenski zastopniki, odločilno besedo pa — Gorjanski baron Žvegelj!

Da, baron Žvegelj, ki je izpregovoril v letošnjem zasedanju polemizujoč s poslancem Klunom besede: „Ein Mann, ein Wort!“ Po pravici jih je obračal ná-se, bile so vodilo njegovemu življenju. Ko Žvegelj ni bil še tako star, kakor je sedaj, ni še mogel biti vodja nemške stranke v deželnem zboru kranjskem, pač pa je bil — „ein Mann, ein Wort“ — navdušen gorenjski mladenič, ki je svojo ljubezen do domače zemlje opeval v lepih slovenskih pesmicah. Prisegal je tedaj zvestobo svoji ubogi slovenski domovini in — „ein Mann, ein Wort“ — ostal jej je zvest do današnjega dne v tem, da jo prezira, da jo pred svetom zatajuje — „ein Mann, ein Wort“!

Sevéda pesnik in bogatin, — to se ne vjema. Tudi kdor je mož-beseda, ne more biti jednak kot pesnik in bogatin.

Okušal je Žvegelj, kakor drugi slovenski pesniki, da „pevcu vedno sreča laže“, ali kakor pravi italijanski pesnik:

Poesia e povertá van di concerto
Ell' fa sempre stanze e non ha coperto.

Zato pa je Žvegelj opustil pesnikovanje ter se raje lotil bolj praktičnih ved, ki donajajo čast in denar. In poln časti in poln denarja vrnil se je baron Schwegel na stara svoja leta v slovensko domovino, da ji kot mož-beseda tudi v svoji starosti služi kot načelnik njenih nasprotnikov vzlasti v deželnem zboru.

A to vse bi ne bilo nič čudnega za človeka, ki pozna vse koticke srca človeškega, čudno se meni zdi le to, da baron Schwegel v kljub nemški manjini nosi zvonec v deželni zbornici. Na vrvi ima poslance vseh treh strank. To se je pokazalo pri obravnavi o deželnem muzeju.

Pri prvi razpravi odklonila je slovenska večina načrt za preosnovo muzeja, za kateri se je posebno vnemal baron Schwegel; dr. Tavčarjev predlog je bil vsprejet z dvema glasoma večine. — Čez noč pa se je kar popolno spremenilo prizorišče. Dejalo se je: Baron Schwegel je engažovan, da mora predlog prodreti, zanj bi bila blamaža, ako se to ne zgodi, bolje je, da ima blamažo deželni zbor, ki naj torej to potrdi, kar je prejšnji dan zavrgel. Nasulo se je na omenjeni predlog nekaj umetnih psevdozlatih papirčkov, raz katere so bingljale slovenske trobojčice, baron Schwegel je na to pritisnil svoj radikalni pečat in ta stari predlog v novi narodni noši prišel je res drugi dan zopet v zbornico in bil soglasno vsprejet. Jediní poslanec Klun ni mogel umeti, zakaj da bi bila boljša blamaža za ves deželni zbor,

3/4 6 M. M.

nica in Sela na levem bregu Kolpe, tam, kjer se steka potok Čubranka va-njo.

Nasproti na hrvaškem bregu leži vas „Hrvaško“. Prebivalci te hrvaške vasi so bili gradili 1887. do 1890. leta velike nasipe ob Kolpi, postavili 1891. l. tudi še veliko „kašto“, vse brez dovolitve kompetentne oblasti.

Na ta način so pa napeljali Kolpo proti Kranjski tako, da je odnesla voda prav obširna in rodovitna zemljišča občanom osilniškim. V sled prošnje županstva te občine ukrenil je deželni odbor, da je kr. dalm.-hrv.-slav. zemaljska vlada v Zagrebu odredila, da so se one zgradbe na desni obali Kolpe konečno razgradile, akoravno še le po dolgotrajnem čakanju in opetovanem dopisovanju.

Medčasno je Kolpa vsled onih zgradb premenila svojo strugo in sedaj teče tam, kjer je bilo leta 1890 še rodovito osilniško polje; iz te struge silila je voda še v stran naprej. Zgradba ondokaj bila je nujna.

Deželni odbor poslal je deželnega inženirja na lice mesta; le-ta izdelal je po leti 1892 načrt in proračun za zgradbo, pa tudi načrtal medčasne zavarovalne naprave.

Za zavarovalne medčasne zgradbe dovolil je deželni odbor 300 gld. podpore občini osilniški in dopisal je okrajnemu glavarstvu, da naj nujno ukrene izvršitev teh medčasnih zgradb. Okrajno glavarstvo kočevsko je deželnemu odboru poročalo, da so se one zavarovalne medčasne zgradbe naredile že koncem avgusta 1893. leta, in sicer prav povoljno. Vsled tega je dež. odbor nakazal onih 300 gld. v izplačilo. Deželni odbor je tudi priporočal visoki vladi to nujno zadevo v blagohotno podporo.

C. kr. poljedelsko ministerstvo je glasom dopisa deželne vlade z dne 2. septembra 1893 dovolilo 50 odstotkov državnega prispevka od troškov, proračunjenih na 8000 gld., proti temu, da prispeva občina Osilnica 20 odstotkov, t. j. 1600 gld.

Občinski odbor osilniški sklenil je v svoji seji 3. junija 1893, da hoče prispevati 20 odstotkov teh troškov. Deželna podpora bi potem znašala 30 odstotkov = 2400 gld.

V svrhu te zgradbe je priložen načrt zakona.

Deželni zbor je vzel v vednost predležeče poročilo ter pritrdil dotičnemu načrtu zakona.

Poslanec Povše obširno poroča o letnem poročilu deželnega odbora gledé deželne kulture. Ker nam danes ne dostaje prostora, bodemo na drugem mestu objavili zanimivejše odstavke tega poročila, danes pa le omenimo, da se je poslanec Hribar oglašil pri točki gledé poškodb vravovalnih zgradb ob Savi in Bistrici pri Mojstrani. Preteklo je namreč že pet let, ne da bi se bila po zakonu predpisana vodna zadruga osnovala. Zaradi tega pa se ni čuditi, če je stavba, katere ni nihče popravljal, sedaj poškodovana. Omenjeni poslanec graja, da radovljiški gospod okrajni glavar na podlagi zakona ne prisili ljudij, da osnujejo tako zadrugo, dočim ima po govornikovem mnenju časa

nego samo za poslanca barona Schwegel-na, in zakaj da bi moral deželni zbor nekaj danes vsprejeti, kar je včeraj zavrgel. Ker se je ta dan šlo bolj za osebo barona Schwegel-na, nego za preosnovo muzejnega društva, zato je seveda moral Schwegel očitati poslancu Klun-u, da mu je več na osebnih koristih nego na stvari — gledal je namreč skozi svoja očala — in to je tako globoko seglo v ušesa konservativnih deželnih poslancev da so najbrže samo klubovi disciplini v čast vsi potegnili z baronom Schwegelnom ter svojega načelnika pustili samega! Lepo to ni, če je bilo umestno ali potrebno, to naj razsodijo sami!

Baron Schwegel pa so lahko v pest smeja; ugnal je prvi dan radikalno, drugi dan pa konservativno narodno stranko in je lahko telegrafoval ponosen na Dunaj: Vse v redu! Sklenjeno vse po moji volji! Slovenskega radikalizma se ni treba bati, ker je v sredi votel, okrog krajev ga pa nič ni.

Ta prizor v deželnem zboru je pristna slika naših žalostnih rajmer. Morda baron Schwegel pokliče kakega slikarja, da reši ta prizor pozabljenosti. Jaz za svojo osebo bi dotičnemu slikarju dal povelje: Naslikaj in potem — pobeli!

S tem pa je stvar glede preosnove deželnega muzeja rešena, ker je rešen baron Schwegel blamaže, kajti je dosegel, kar je neki obljubil na Dunaju, in to je bil po mojem mnenju namen vsej tej predpustni deželnozborni komediji. O—v.

dovolj za druge stvari, ki ne spadajo toliko v njegov delokrog.

Deželni predsednik baron Hein mu odgovarja, da se ljudje upirajo v mnogih krajih ustanovitvi vodnih zadrug ter zagovarja delovanje radovljiškega okrajnega glavarja.

Pri točki o odvajanju povodenj iz ribniških in drugih kotlinskih dolin se oglasi poslanec Žitnik ter vpraša, zakaj se ni izvršil že l. 1889 v dež. zboru storjeni sklep, da se pošlje dež. inženier v občino Doberniče, ki naj preišče vzroke tamošnjih povodenj ter izdela načrt, po katerem bi se dala voda odpeljati.

Dež. odbornik dr. Papež odgovarja, da se bode to o prvi ugodni priliki zgodilo, ker so bili organi dež. stavbinskega urada doslej z drugimi nujnejšimi deli preobloženi.

Za uravnavo vodâ v vipavski dolini je dež. stavbinski urad preračunal troške na 351.000 gld.

Poslanec Lavrenčič je z opravičeno nevoljo grajal vedno odlašanje s tem delom, ki obstoji le v izdelovanju načrtov, dočim voda dela leto za letom ogromno škodo. Za ta denar, kar so stali načrti in komisije, bi se bilo najnujnejše delo skoraj že izvršilo. Predno bode novi načrt izvršen v celem obsegu, lahko že voda odnese vse Vipavce po svetu. Voda sama kaže, kod naj se ji iztrebi struga, zato naj bi se vsaj najpotrebnejše prej ko mogoče zgodilo. Zato prav toplo priporoča vsem, naj bi že v tem zasedanju za uravnavo reke Vipavšice dovolili vsaj 15.000 gld. Dotična prošnja pride v prihodnji seji na vrsto.

Pri točki gledé podpore za vodnjak v Trnju na Krasu predbacia poslanec Hribar dež. odborniku dr. Papežu, češ, da je deputaciji županstva očitil, zakaj hodijo k Hribarju iskat pomoči, dasi ni zastopnik njihovega okraja. Dr. Papež mu odgovarja, da kot dež. odbornik postopa na vse strani nepristransko, da, on še posebno podpira prošnje notranjskih občin, in da je ravno on priporočal, naj se županstvu v Trnju izplača 500 gld., torej polovico troškov, in ne samo 30%, kakor je sploh navada.

S tem je bila ob 2. uri seja končana. Prihodnja seja bode v četrtek dne 8. febr.

Goriške razmere.

Iz Gorice, dne 1. febr.

Gospod vrednik! Zgodilo se je, kakor sem Vam pravil: Novo leto, novi dopisniki. „Slovenec“ pri nas napreduje, da že marsikoga grebe. Začelo se je izprevidovati, da nam je potreba katoliškega dnevnika, enega samega dnevnika. To spoznanje je sicer že staro pri nas. Nekaj let je že, odkar so Vam pisali gospodje od tod, da je en dnevnik dovolj, da Vas ni več treba, ker je „Slov. Narod“ tudi dober list. Prepričanje je zdaj isto, samo da smo zdaj za „Slovenca“ in ne za „Sl. Narod.“

Naročniki in Vaši pravi prijatelji vedó, da je vrejevanje dnevnika žrtva, katere svet ne more plačati duhovniku, katero mu bode Bog plačal. Zato pa naročajo zdaj pri nas „Slovenca“ in ga ne obsojajo, ako jim vselej ne vstreže. Pameten človek vé, da brez pogrškov ni nič pod solncem in kdor bi zahteval list dovršen po svoji želji, bi zahteval, naj lista ne bo. Niti vredništvo ni vedno zadovoljno z listom, kakor je malo kateri človek sam seboj popolnoma zadovoljen, quia pondus propriae actionis gravat. Niti od katoliške cerkve ne smemo zahtevati, da naj deluje brez vsake netaktnosti, brez vsake prenačelnosti, brez vsakega pogrška delajočega osobja. Vsako delo na svetu nosi znamenja človeške slabosti in kratkovidnosti.

Vsa čast taktu in modrosti, ali jalova modrost je: nasprotnikom vedno molčati, izogibati se načelnih vprašanj, lepo doma za kotom ostati, opustiti vsako delo, ki bi kakim osebi bilo čez voljo, ljubeznjivo se vsem smehljati; nasproti pa katoliške može grajati, katoliške liste zbadati in popravljati, in sploh pustiti, naj gre vse, kakor more.

Te besede naj veljajo vsem prijateljem, da se ne bodo dali motiti, marveč da ostanejo zvesti in naklonjeni katoliškemu listom.

Kakor vsi na svetu, so tudi Vaši stari dopisniki v Gorici ljudje in tedaj nil humani alienum a se putant. Vendar tistih napak, katere jim očita neki novi dopisnik, nimajo. Pred vsem ni res, da so sploh pisali „o goriški komediji“, o koji je „Slovenec“ vedno molčal in ko je govoril, se je z večine le branil proti „goriškim komedijantom“ in to

še-le po katol. shodu. Tudi ni treba nobenega pojasnila o goriški komediji pravim prijateljem „Slovenca“, ker jim je stvar jasna, da je vsaka beseda od več.

Tudi ni res, da so dopisniki slikali odnošaje tako, kakeršni bi morali biti. Tudi ni res, da niso dozdej še povedali, kako bi se dalo odpomoči itd. Gospod dopisnik pozna morebiti boljše poti, ali poti smo mi tudi že nasvetovali.

Tudi ni res, da niso se izogibali „oseb in dejanj, ki niso za javnost“. To trditev odločno odklanjamo. Mi smo pisali javne stvari in to resnično; ako je bila kaka trditve manj točna, vredništvo je vedno pripravljeno sprejeti popravke. Stvari, ki so se godile in govorile mej prijatelji, osebne stvari je objavljalo cela 4 leta neko drugo glasilo, da se je to celo „Slov. Narodu“ grdo zdelo. Tje bi se bilo treba najprej obrniti in zahtevati razžaljenim zadoščenja, „Slovenca“ pa v miru pustiti. S takimi dopisi se vstreže le tistim „Slovenčevim“ prijateljem, ki imajo zanj polno dobrih svétov — brez naročnine.

Čudno je pa, da po takem uvodu gospod dopisnik sam priporoča, da je treba v poštev jemati osebe in njih lastnosti na levi in desni, da celo imeti moramo natančne in resnične slike oseb in stvari, odločujočih tu in tam itd. Cel dopis meri na osebe! Nočemo nič slabega misliti. Vendar svetujemo gosp. dopisniku, naj ne muči ni sebe ni drugih z osebami. Ako se pa že mora zgoditi, in g. dopisnik čuti v sebi to pravico, naj naj napiše razpravo — nepristransko in jasno — v posebni knjigi, rajše nego v „Slovencu“, ki ni goriški list. Začno pa naj obdelavati najprej osebe „tam“, kajti osebe „tu“ so že dovolj obdelana in oprane po „Soči“: vse prve do zadnje. Mi nismo smeli niti imenovati oseb „tam“, ker takoj se nam je očitalo ovaduštvo. Tudi jih ne bomo imenovali z lepa več.

Zlagamo se z gosp. dopisnikom, da so skrivni voditelji krivi razpora nekdanjih osebnih in bratskih zaupnih prijateljev. To smo tudi mi že vlani poleti pisali v „Slovencu“. Tukaj v mestu je bolj poznano, kakor gosp. dopisnik na deželi, toda imenovati jih ne smemo niti povedati, kam hodijo „na kozarec“ vina“. Ako pa méni gosp. dopisnik, da tudi dr. Mahnič vodi neki skrivni voditelji, tedaj ponavlja staro in neresnično trditev, katero si je sam dr. Mahnič že tolikrat prepovedal. Naj bo dobri gosp. dopisnik prepričan, da dr. Mahnič je že sam toliko mož, „da vé, kaj je in kje je in kaj je okoli njega“. Dr. Mahnič ima hvalevredno navado, da s polnim imenom podpisuje svoje članke in s tem očitno sprejema vso odgovornost zanje. Sicer pa je menda vse to le agitacijsko sredstvo, ki še vedno dobro služi posebno pri neizkušenih ljudeh. Tudi gosp. dopisnik se te misli ne more iznebiti. Tako očitaje bi bilo razžaljivo, ako bi sploh bilo mogoče dr. Mahniča razžaliti.

Tudi ni res, da ne vemo poti, kako bi se prišlo na bolje pri nas. Ta pot je pridno delo in molitev najprej v vinogradu Gospodovem: na leci, v spovednici, v bratovščinah, v cerkvi, v šoli, v katoliških društvih, pridno učenje, skrbna poraba časa, podpiranje izključno katoliških listov z denarjem in peresom, temeljit nauk o cerkvi in njenih naporih, poljudni govori o načelnih vprašanjih, o šoli, o kulturi, o lepem krščanskem življenju itd. Dela je obilo ali delavcev je malo; zato jih ne smemo odbivati, da ložje ugodimo osebnim željam in nameram.

Toľko v prijazen odgovor novim dopisnikom od strani starih dopisnikov in sicer v zadnjič, ker za prerokavanje nam ne dostaja časa.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. februarija.

Daluatinski deželni zbor. Huda debata je bila o šolskem budgetu. Biankini je zahteval, da se vpeljejo nova berila, v katerih se bode narod v Dalmaciji imenoval hrvaški, in v katerih bodo berila taka, da se bodo otroci vzgojevali za dobre kristjane. Srb Bjelanović se v poslednjem strinja z Bianchinijem, odločno je pa proti temu, da bi se v šolskih knjigah gojilo veliko hrvaško. Že sedaj šole po deželi ne zadoščajo svojim namenom ker so učitelji le velikohrvatski agitatorji. Sicer je pa Bjelanović tudi pri tej priliki pokazal, da mu je italijanstvo ljubše nego hrvaštvo. Obžaloval je, da se v ljudskih in srednjih šolah premalo goji italijanščina.

Lahko je umljivo potem, da so njegovemu govoru pritrjevali v prvi vrsti le Italijani. Salvi je pa v imenu italijanske stranke izjavil, da bodo glasovali proti šolskemu budgetu, ker se na Italijane vse premalo ozira v šoli.

Vojni minister in ogerska vlada. Zaradi civilnega zakona prišla je vlada ogerska tudi v nasprotje z vojnim ministrom. Ogerska vladna predloga nasprotuje v več ozirih § 61. vojaškega zakona, kjer so naštetih slučajih, v katerih vojaško oblastvo zakona ne dovoljuje. V ni minister Krieghammer je bil zaradi tega v Budimpešti in se je pogajal z ogersko vlado. Pogajanja pa baje niso imela vspeha, ker ogerska vlada zahteva, da naj novi ogerski zakon o ženskih vojnih vsem obsegu tudi za vojaške osebe. Sodi se pa, da vlada to le zaradi tega zahteva, da bi lažje odstopila. Wekerle ne mara biti poražen v parlamentu, zaradi tega bi pa rad razpor z vojno upravo porabil za povod svojemu odstopu. Na ta način bi se liberalci še najlepše pomagali iz zadrege. Da bi zmagali v obeh zbornicah parlamenta s civilnim zakonom, niti sami ne upajo. Novih volitev se pa tudi bojé.

Nova češka stranka. Vedno z večjo dolečnostjo pišejo češki listi o osnovi nove češke stranke. Misel, da se osnuje nova stranka, izhaja baje od vseučiliških profesorjev, torej ravno od tam, od koder se je bila izcimila realistična stranka. V svojem programu naglašajo nova stranka, da se Čehi naj ne zanašajo na kake slučajnosti vnanje politike ali pa na kak revolucionaren prevrat, temveč naj le gledajo, kako da se bodo mogli upreti navalu tujega kapitala, kajti kapital je velicega pomena v naši državi. Zaradi tega se morajo Čehi najprej pečati z gospodarskimi in socialnimi vprašanji. Ko v tem oziru kaj dosežejo, bodo tudi lažje kaj dosegli v narodnem in političnem oziru. Z dosedanjim postopanjem so Čehi v političnem oziru le malo, v narodnem pa ničesa dosegli. Izražene misli niso pač napačne, ali mnogo upanja ni, da bi stranka s takim programom na Češkem vspevala. Poleg tega se pa ne ve, če gospodje s programom tudi resno mislijo, če jim ni le na tem, da se kako pospejo na površje v politiki.

Razpad ogerske vladne stranke je že tako daleč napredoval, da je grof Szapary v novem klubu izstopivših iz vladne stranke že lahko konstatoval, da v zbornici poslancev vladna stranka več nima večine, da je navezana torej le na pomoč skrajne opozicije. Da se pa nobena vlada s pomočjo Košutovec ne more ohraniti, je jasno. To ve tudi dobro vlada sama in zatorej se pravi vodja vladne stranke Koloman Tisza skuša približati narodni stranki. Najbrž pa grof Apponyi ne bo de se mu usel na limance, posebno sedaj, ko vidi, da prebivalstvo ni za vladno cerkveno politiko. Pa tudi v gospodski zbornici se začinja rušiti vladna stranka. Dva člana sta že vladi obrnila hrbet in naznanila, da bode ta glasovala proti vladi. Na Ogorskem je torej v kratkem pričakovati važnih političnih sprememb. Sedanja vlada se v dolgo ne bodo obdržala.

Ministerstvo Karolyijevo. V ogerskih političnih krogih se govori, da bode Karolyi naslednik Wekerlejev. Štefan Karolyi je eden najbogatejših ogerskih plemenitašev. Zavezal se z baronom Atzelom, da vrže sedanjo vlado in razruši vladno stranko. Sedanje ministerstvo baje do srede marca ne bode vladalo. Karolyi se nadeja, da vsaj dvajset poslancev izvabi iz liberalne stranke. Potem se pa sporazumi z grofom Szaparyjem in Apponyijem o osnovi srednje stranke, katera bode močnejša, nego liberalna stranka in bode torej mogla držati vlado. Koliko so te govornice utemeljene, še ne moremo vedeti, ali kažejo pa, da se na Ogorskem sploh že računa s tem, da odstopi sedanja vlada in se ž njo tudi zruši moč liberalne stranke. Karolyijeva vlada bi ne bila strogo konservativna, temveč bi bila podobna vladam, kakršne ima zadnje čase Avstrija.

Stambolov o Srbiji. Te dni sta se bolgarski ministerski predsednik Stambolov in vojvoda Parmski razgovarjala o raznih političnih vprašanjih, mej drugim tudi o položaju v Srbiji. Bristroumni bolgarski ministerski predsednik izrekel je pri tem misel, da v Srbiji pride do državljanske vojske. Radikalci bodo naposled pognali sedanjo kraljevo rodbino, ali tedaj bode pa Avstrija iz lastne inicijative ali pa z dovoljenjem kake evropske konference se vmešala v srbske zadeve. Rusija Avstrije pri tem ne bode najmanj ovirala. Glavno zlo v Srbiji je, da bi ljudje radi dobro živeli, delati pa ne marajo. Zato se pa vse meša v politiko, ki se je v širokih slojih raz-

širila kot kruhoborstvo. — Reči moramo, da ima Stambolov prav. Pristaviti pa moramo, da bi v Srbiji bilo marsikaj bolje, da je ob pravem času dobila na krmilo kacega tako odločnega in bistroumnega moža, kot je Stambolov, kateri bi bil prepričan marsikake politične intrige.

Srbsko državno sodišče se je naposled udalo kralju in pranehalo obravnavo proti zatoženim ministrom. Šest članov sodišča je odločno ugovarjalo temu, da se ustavi obravnavo, ker v zakonu o ministerski odgovornosti ni nikjer povedano, da bi kralj v tem slučaju imel pravico pomilošenja, pač se pa iz nekaterih mest da baš nasprotno posneti. Radikalni listi pišejo, da je pomiloščenje zatoženih ministrov napad na narodne pravice. Radikalci začinjajo agitacijo proti kralju. Stvari postajajo v deželi zares nevarne. Sedanja vlada se pač ne bode mogla dolgo obdržati. Kralj bode kmalu prisiljen, poklicati ministerstvo iz samih častnikov. Jedino upanje kraljevo je sedaj še vojaščina, ker častniki so vsi nasprotniki radikalcev, ker se pod radikalno vlado za vojsko ni nič skrbelo.

Katoliška cerkev v Turčiji. Katoliški patrijarh v Carigradu je nedavno se jako povoljno izrekel o položaju katoliške cerkve v Turčiji. Turški sultan je sicer dober mohamedovec, ali vendar vé, da je katoliška cerkev najboljša varstvo vsake avtoritete in jo zatorej podpira. Izvršenje bogoslužja je svobodno in tudi sploh se kaže spoštovanje do katoličanstva. Cerkevni sprevodi so dovoljeni po ulicah in cestah, turški vojaki skazujejo pred Najsvetejšim vojaško čast. Šole, misijoni in verske vaje cvetó in vspevajo pod posebnim varstvom turške vlade. Petnajst katoliških škofov izvršuje tudi civilno sodništvo. Patrijarhu v Carigradu skazujejo javne časti in povsod poslušajo svét njegov. — Pač bi Turčija bila lahko marsikaki evropski državi za vzgled.

Koledar

za 6. teden leta 1894.

Nedelja 4. febr.: 3 predpelnična, evangelijski: Jezus ozdravi slepeca; Andrej. Ponedeljek 5. febr.: Agata d. m. Torek 6. febr.: Tit šk., Doroteja, Pust. Sreda 7. febr.: Pepelnica, Romald. Četrtek 8. febr.: Janez Mat. sp. Petek 9. febr.: Ciril Alex, Polona d. m. Sobota 10. febr.: Skolastika d. — Lunin spremeni: Mlaj 5. febr. ob 10. uri 43 m. zvečer. Solnce izide 5. febr. ob 7. uri 22 m; zaide ob 5. uri 6 m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. februarija.

(Darilo.) Podružnici kmetijske družbe v Rovtahn je c. kr. kmetijsko ministerstvo za napravo drevesnice podelilo 150 gl. podpore.

(Nesreča.) Iz Selc dne 1. febr.: Delavec M. je šel v gozd drva iskati. Podrl je veliko bukev, in ko ji je začel veje obsekavati, se deblo v strmem bregu prevrnilo ter nesrečneža potlačil na tla, da je s strtimi rebri mrtev obležal. Ko moža zvečer ni bilo domov, so ga šli z lučjo iskati, pa ga v gošči niso našli. Drugi dan šele ga je našla žena njegova ležečega pod deblo, že vsega trdega, ter poklicala ljudi, da so mrtveca izpod drevesa potegnili.

(Ciganska nadloga.) Že večkrat so se čule pritožbe iz radovljiškega okraja gledé potepuhov, ogerskih židov s „punkelci“ na ramenih in druge take sodrge. Še druga nadloga našega kmeta so pa cigani, katerih je v radovljiškem okraju kakor kobilic; tako so se menda namnožili zadnja leta, kakor Izraelci v Egiptu okoli piskrov. No, žid in cigan sta si menda nekoliko sorodna, ker imata oba nekako predpravo v radovljiškem okraju, žid, da lahko ljudi odira, cigan pa, da hodi lahko na bérno po kmetih, sicer je pa ta, kakor oni, prav poštena duša, ukrade morebiti samo kako kokoš, kako klobasico, stegujica ali bedrce, sploh pa družega nič ne, — ako ne more. Čas je že, da politična oblast takim potepuhom nekoliko bolj stopi na krepeljce, da ne bodo mislili, da so res doli v — Egiptu!

(Iz Radeč) 2. febr.: Od mnogih krajev dobivate poročila, kako lepo je vreme. Tudi pri nas imamo kaj prijetno zimo. Prijazno in toplo sije vsak dan solnce, kakor v kakem južnem kraju. Da o snegu skoraj prav nikjer ni več sledú, mi menda še omenjati ni treba. Ni čuda potem, če so že pred dobrim tednom zvončki in druge zgodnje pomladanske cvetlice svoje glavice radovedno iz tal pomolile, da se zdaj čez dan solncijo, dokler jih kaka neusmi-

ljena roka ne odtrga. — Bolezni hvala Bogu, tu nimamo posebnih. — Omenjeni mož, o katerem ste poročali, da se pogreša od zadnjega radeškega sejma dne 16. jan. t. l., je zginil že 27. dec. m. l., kajti takrat je bil zadnji sejm v Radečah in od takrat ga ni nihče več videl. Kakor se meni, je najbrž v Savo zašel in ondi utonil.

(Umrli) je minoli teden v Petrinju gosp. Josip Trbuhovič, umirovljeni c. in kr. stotnik, v 82. letu dóbe svoje.

(Odklonil) je državnozbornski mandat — kakor se iz Beljaka poročá — obratni ravnatelj državnih železnic, Skala, iz službenih oziróv.

(Poštna premena.) Občina Podtabor izločena je poštnemu uradu v Zagorju na Notranjskem ter priklopljena onemu v Knežaku. Dalje se je na prošnjo imejtelja letovišča „Mošek“ v občini Volovsko v Primorju izločila iz poštnega urada te občine ter priklopila poštnemu uradu v Opatiji.

(Na graškem vseučilišču) bili so koncem januarja promovirani nastopni gospodje: Pavel Morak iz Celovca, Avg. M. Stallner iz Celja, Ant. Pošič iz Gargane v Primorju, Alb. pl. Webenau iz Št. Gala na Stirskem, Makso Čas iz Opave, Rob. Mauthner iz Friedlanda na Češkem in Ivan Gamšek iz Ljubljane doktorjem prava, dalje g. R. Hiecke iz Vordernberga doktorjem modroslovja.

(Zanimiva razsodba.) Z Dunaja, dne 27. januarja: Včeraj je najvišje sodišče izrekelo jako zanimivo razsodbo. Temelj obravnavi je bil ta-le: Pri nekem socialističnem shodu je šivilja Marija Krasa pripovedovala, da je slišala nekega duhovnika, ki je na prižnici gromel proti socializmu in ga je imenoval — peklo. Na to je dejala modra šivankarica: „Če je socializem peklo, tedaj mi delavci ne potrebujemo nebes; nebesa prav lahko prepustimo — vrabcem in angelom.“ Zadnje besede so citat iz mladonemškega žida — pisarja — Hajne-ja. Seveda se je vsa slavna ženska skupščina silno zakrohotala. A to še ni bilo vse. Navzoči komisar je dvajsetletno junakinja naznanil, da je razžalila katoliško cerkev. Državni pravdnik jo je tožil. Dobila je osem duij zapora. Pritožila se je, češ, da je samo citirala Hajne-ja in da nauk o angelih ni katoliška verska resnica. Najvišje sodišče (predsednik bivši minister Stajnbah) je potrdilo prvo razsodbo, rekoč: „Sodišče mora po aktih vsprejeti, da je dejstvo razžaljenja cerkve dokazano v prvi instanci in nima pravice, v tem oziru vsprejemati novih dokazov. Nauk o angelih je del katoliških dogem in ni dovoljeno, rabiti žaljivih besedij o njih. Leta 1215 je cerkveni zbor izrečno priznal ta nauk za cerkveno dogmo. Če je bila obtoženka v zmoti, kar se tega tiče, bi bila morala svojo zmoto dokazati v prvi instanci. Sicer pa ni dovoljeno, rabiti citatov vselej in povsod, dasi je morda delo, iz katerega se citira, dovoljeno v knjigotrštvu.“ Ali bi ne bila vsled tega tudi dolžnost države, skrbeti, da se ne pohujšuje mladina in ljudstvo, da sploh v knjigotrštvu ne pride ničesar, kar bi bilo na glas izrečeno — kaznjivo? Veseli smo sicer takih razsodb, kakor smo jo gori omenjali, a pri vsem ostanejo v liberalni državi le samo poskusi — dobre volje.

(Dr. Steinwender) bo gotovo zopet izvoljen. Več občin, v katerih gospodujejo Steinwendrovi kimovci, je odstopivšega poslancea imenovalo častnim občanom. Listi sedaj dotične zastope hudomušno povprašujejo: „Ali jim je dr. Steinwender s svojim odstopom storil toliko uslugo, ker ga baš sedaj na ta način tako odlikujejo?“ Navadno se namreč za častne občane imenujejo le posebno zaslužni možje.

(Vrbsko jezero v židovskih rokah.) Iz Celovca: Poročal sem vam, kako se ob vrbskem jezeru razširja židovstvo. Omenjam še, kar piše o tem beljaška „D. allg. Ztg.“: Edvard pl. Walkovski z Dunaja (žid) hoče napraviti ob južnem bregu jezera velikansko „pension“. Velik „curhaus“ in velika restavracija bode ta središče za veliko napravo, ki bode dolga 16 kilometrov. Večja in manjša letovišča se bodo menjala z vrtovi itd. Živel boš lahko na dan s 3, 5, 10, 20 in 50 goldinarji. Vse prostore bo vezal telefon, po noči bo vse električno razsvitljeno. Ko boš stopil v sobo, bo se električna luč vnela itd. Pripravljalna dela so se neki že precej dognala, tudi načrti so menda že narejeni. Proračunjeno je vse na 3 milijone gl. Mislijo, da bo do l. 1896 vse dodelano. — Tako beljaški list. Nam se vsega ni veseliti; saj je znano, kaj koristi velika židovska invazija! Je-li vse, kar piše oni list istina, še vedno dvomimo, dasi to potrjuje nekako tudi celovšk

uradni list. — Tudi veliko posestvo g. Pamplerja v Krivi Vrbi je kupila neka akcijska družba.

(Razpisana služba.) C. kr. okrajno glavarstvo na Krškem išče diurnista z dnevno plačo 1 gld. ali pa tudi več po zmožnosti.

Telegrami.

Idrija, 3. febr. Čast. gosp. Francišek Pipan, vikar v Jagerščah, je umrl.

Trst, 2. januarija. Vojna ladija „Sebenica“ je danes prišla v naše pristanišče.

Opava, 2. januarija. V včerajšnji večerni seji deželnega zbora se je vsprejel mestni statut za Tešin s hudim oporekanjem od slovanske strani. S tem je bilo končano delo 31. zasedanja deželnega zbora. Superintendent dr. Haase je zahvalil deželnega glavarja grofa Larischa za nepristransko vodstvo predsedniških poslov, in za veliko zanimanje, katero je pokazal deželnega glavarja namestnik, kardinal knezoškof Kopp deželi šleški in njenemu prebivalstvu. Govornik omenja blag spravljiv značaj in pa preveliko velikodušnost kardinalovo. Ves govor je zbornica živahno odobraval. Potem se je zaključil deželni zbor z navdušenimi slavalki na cesarja.

Praga, 3. febr. Zaprli so medicince Grossmanna, kateri je pričel Schmida zapeljati, da je v pravdi o „Omladini“ krivo pričal.

Praga, 3. febr. Volilni oklic konservativnega veleposestva volilcem odsvetuje pristop k narodnemu veleposestvu, ker se poslednje ne ozira v svojemu oklicu na osnovne nazore konservativne stranke, zlasti na versko prepričanje in pa na skrb za obstanek in okrepljenje skupne države. Pristop bi le slabil konservativno veleposestvo in koristil nasprotnikom konservativne stranke, nikakor pa ne češkemu narodu.

Sredec, 2. februarja. Zdravje princezinje Marije Louise je povoljno. Slast do jedi in spanje sta redna. Novorojeni princ je zdrav.

Beligrad, 2. februarja. K obedu v kraljevi palači, ki bode v nedeljo, katerega se udeležita kralj in oče njegov, so povabljeni vsi ministri, metropolit Mihael, vodje in odlični člani liberalne in napredne stranke, pa tudi nekateri radikali.

Cetinje, 2. februarja. Po došlih poročilih je četa Malisorcev napala črnogorske pastirje in je bil pri tem ubit 80letni starček. Drugi črnogorski pastirji prihiteli so napačencem na pomoč. V boju sta bila potem dva Malisorca ubita.

Rim, 2. januarija. Kardinal Serafini je umrl.

Pariz, 2. Kakor general Dodds poroča iz Kotonu-a z dne 1. t. m. se je kralj Béhanzin dne 25. januarja brezpogojno udal, pripeljejo ga v Senegal.

Peterburg, 2. februarja. Po včerajšnjem večernem zdravniškem poročilu se je carjevo zdravje znatno zboljšalo. Spanje in moči so se zboljšale.

Peterburg, 3. febr. Buletini o carjevem zdravju se ne bodo več izdajali.

Peterburg, 2. februarja. Grškopravoslavni cerkvi v Pragi se je dovolilo od ruske krone 2230 rubljev za 10 let.

Lizbona, 2. februarja. Več trgovskih društev se je razpustilo zaradi agitacij.

Lizbona, 2. februarja. S kraljevim dekretom so se volitve odložile na nedoločen čas.

Washington, 1. februarja. Zbornica poslancev je vsprejela z 200 proti 135 glasov tarifno predlogo, ko se je poprej potrdil tudi predlog, da tarif za volno stopi v veljavo z 2. dnem avgusta.

Washington, 2. februarja. Glasovanje proti tarifni predlogi je bila impozantna izjava. Nad 20.000 oseb se je bilo oglasilo za vhod na galerijo, dasi je le za 3000 ljudi prostora. Wilsona so na ramah nosili po dvorani. 17 demokratov, mej njimi osem Novojozorcev, je glasovalo proti predlogi.

Rio de Janeiro, 1. februarja. Vstajniki so se zopet preskrbeli z živežem. Mej vstaškim brodomjem in mestnimi utrdbami je bila huda kanonada. Dve ladiji sta lahko poškodovani. Pomanjkanje pušk ovira operacije po suhem.

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n. domoljubne gospode nastopne darove:

Dr. Jakob Missia, knez in škof ljubljanski, letnino za 1894	gld. 200—
Valentin Eržen, mestni kapelan pri sv. Petru v Ljubljani, mesečnino za november in december 1893	6—
Frančišek Safran, cerkvenik pri sv. Jakobu v Ljubljani, 2 kroni	1—
Dr. Ivan Ev. Krek, stolni vikar v Ljubljani	5—
Andrej Kalan, stolni vikar v Ljubljani, mesečnina za december, januar in februar	15—
Neimenovan rodoljub	5—
Ferko Omeje, oficijal deželne blaginice kranjske v Ljubljani	2—
Gašpar Porenta, kapelan v Stopičah	5—
Anton Kržič, profesor na učiteljski pripravnici v Ljubljani, mesečnino za januarij 1894	5—
„Tvegovci“ in „onegovci“ 4 Kr. Frančišek Boncelj, farni upravitelj v Dražgošah, za poprtjak 3 krone	150—
Alojzij Stare, farni upravitelj na Rovi	15—
Andrej Ramoveš, župnik v Švibnem, 200 kron z dostavkom, „da se kmalu ustanovi katoliška gimnazija“	100—
Janez Smrekar, katehet v Ljubljani, mesečnino za december 1893	2—
Janez Brence, župnik pri Sv. Gregorju, mesečnino za december 1893	1—
Več posestnikov od Sv. Gregorja 1 krono	50—
Anton Adamič, posestnik v Žaljni	5—

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemalcev!

V Ljubljani, dne 20. januarija 1893.

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odseka“.

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: Josip Šiška, knezoškofjski tajnik v Ljubljani.

Premovana tinktura za želodec lekarja Piccolija v Ljubljani je rahlo dijetično sredstvo, katero črev ne draži. Vpliva na prebavljajoče organe in okrepeva njih krožeče gibanje. Steklenica velja 10 kr. 584 2 10—5

Umrli so:

1. februarja. Franc Kristan, črkostavec 19 let. Poljski nasip 51, krvavenje pluć.

V bolnišnici:

1. februarja. Jakob Kastelic, gostač 65 let, naduha.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	srakomera v mm	toplomera po Celziju				
7. u. zjut.	732.2	-1.4	sl. szap.	oblačno	0.50	
12. u. pop.	733.0	0.4	"	"	"	
9. u. zveč.	737.7	-1.4	sl. svzh.	del. jasno	sneg	
7. u. zjut.	742.4	-1.2	brezv.	oblačno	0.00	
12. u. pop.	741.8	3.4	sl. vzb.	jasno	"	
9. u. zveč.	743.5	-0.2	brezv.	"	"	

srednja temperatura obeh dni -0.8° in -0.7°, oziroma za 0.3° in 0.4° nad normalom.

Koverte s firmo
priporočila
Katoliška Tiskarna
po nižji ceni.

Dr. Jakob Kavčič
c. hr. državnega pravdnika namestnik
Roza Kavčič — Peršinova
poročena.
Ljubljana
Zgornji Dječnik
dne 3. februarja 1894.

Stanje avstro-ogerske banke

dne 31. januarija 1894.

(Brzjavno poročilo.)

Bankoveev v prometu	gld. 438.800.000 (+ 4.410.000)
Kovinski zaklad	" 278.414.000 (- 69.000)
Lisnica	" 124.813.000 (+ 592.000)
Lombard	" 28.674.000 (- 1.114.000)
Davka prosta bančna rezerva	gld. 68.847.000 (- 7.109.000)
Državnih bankoveev je v prometu	gld. 366.785.000 (- 5.941.000)

Zahvala.

74 (1)

Povodom žalostne in britke izgube iskreno ljubljene nepozabnega dobrega brata, gospoda

Gregorja Štritofa

izrazili so nam sorodniki, prijatelji in znanci toliko ganljivo sočutje, da nam je dolžnost vsem se pristočno zahvaliti, posebno pa tudi planiskim čitalniškim gospodom pevcev za ganljive nagrobnice. Iskrena zahvala mnogobrojnim udeležiteljem pri pogrebu.

V Planini, 31. januarija 1896.

Žalujoči ostali.

606 **Vi ne kašljate več, če rabite** 20-10

Kaiserjeve prsne bonbone

ki so dobrega okusa in lajšajo kašelj, hripavost, prsni in pljučni katar. — Pristne v zavijkih po 20 kr. ima gospod

Viljem Mayr, lekarničar na Marijnem trgu.

Londonska kava

je pražena in zmleta iz prezrelih kavinih zrn, drobirja in odpadkov finih kavinih vrst, kakor **Jawa, Ceylon, Domingo, Guatemala**, ki se nabere pri luženju in izbiranju v Angliji ako finega okusa, aromatična in močna.

Ploščinaste pušice za poskušnjo

po 4 kilo čiste vsebine se pošiljajo po pošti proti povzetju gld. 4.80 že zacarinjene in poštne proste v vse kraje Avstro-Ogerske.

60 15—15

R. MAITI v Kopru.

Izvirnik: **Giesshüb-Puchstein**,
zdravilno kopelišče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GIESSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

kot zdravilni vreci že stoletja znana v vseh boleznih sapnih in prebavnih organov, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej nosečnosti. 51 2

Najboljša dijetična in osvežujoča pijača.

Henrik Mattoni, Karlove vari in na Dunaju.

Tovarna cerkvene oprave.

Premovana 1873, 1881.

Jožef Deiller,
tovarna cerkvene oprave in izdelovalnica paramentov,
Dunaj, VII., Zieglergasse 27.
Zastopnik: Franc Brückner.

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi cerkveni paramenti, kakor:
pluviali, dalmatike, velumi, stole, baldahini, bandera itd. itd., pa tudi **cela mašna obleka** v najprilnejši obliki. 54 26—1

Cerkvena oprava. Umjeteljno vezanje.
Cerkveni paramenti.

V jako poštno hišo na deželi išče se

učeneec

za specerijsko prodajalnico. Deček naj bode star 13 do 15 let in nemščine vsaj deloma zmožen.

71 5-2

Več pové upravništvo „Slovenca“.

XXXXX solidno blago XXXXX

Janeza Dogan-a mizarški obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 15
(v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega
in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene madrace 8 gld. 50 kr., pulte za masne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami zastonj in franko. 28 (12-2)

XXXXX Najnižje cene XXXXX

Avgust Mate

čevljarški mojster

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 4

priporoča se prečast. duhovščini in sl. občinstvu v obila naročanja raznovrstnega

obuvala,

katera izvršuje cenó, poštno, iz zanesljivo trpežnega blaga in po zahtevi od najfinejše do najprostejše oblike. 40 6-3

Za osnovó glavnice posebno pripravna
4% kronska zastavna pisma
avstrijske
osrednje zemlj. kreditne banke

pripoznaná postavno kot sirotinskovarna in jamčevine zmožna. Ista so zavarovana po pravilih s hipotekarnimi terjatvami in vrhu tega je porok za nje akcijska glav- nica štirih milijonov goldinarjev.

Obresti teh zastavnih pisem so brez davkov. 22
Ta zastavna pisma prodajamo brez upravnine po uradnem borznom kurzu. 45 (2-2)

Wechselstuben - Actien - Gesellschaft
WIEN, MERCUR, WIEN Maria-
Wollzeile 10., hilfestr. 74 B.

Franc Karol BISENIUS

Dunaj I., Singerstrasse II.

Največji dekoracijski etablissement države.

Kotoljnski redi dvanaj- storica po 8 kr., in dražje. Kotoljnske podobne po 75 kr. in dražje. Nove pustne šale in pre- davanja v družbah in društvih. Cene dekoracije za plesne sobe. Plesni redi in darila za dame. Vsakovrstne obrazne ma- ske po 6 kr. in dražje, komične glave in pokriva- vala. Volnene lasulje 1 g. 25 kr., brade po 10 kr. in dražje. Pokajoči bomboni, v ka- terih so cele obleke in pokrivala. Draperije volnene ali iz zameta. Lampijoni, vsakovrstne bukije. Zastave, transparenti, gr- bi vsake vrste. Emblemi in društvena znamenja. Izberi s 100 komadi kotiljnskih redov po 2 gld. in dražje, na željo tudi raznovrstno zbrani v kuvertih. Izber z 12 komadi lampijonov s svečicami 1 gld. 10 kr. in dražje. Izberi umetnega ognja, ki se lahko zažge zunaj ali pa v sobi po 60 kr. in dražje. Večje izberi za pod milim nebom po 6 gld. in dražje. Dekoracije za dobitke pri kegljanju, streljanju za dobitke itd. 56 6-6

56 6-6 Ceniki zastonj.

Velika zaloga vina.

Dominik Trojanšek,

veliki posestnik,

v Gorici, Via Municipio št. 8,

priporoča se posebno čast. duhovščini in drugim gospodom, ki želé imeti v res- nici zanesljivo 598 16-11

dobro vino

belo in črno. Vsem naročiteljem vina zagotavljam najnižje cene in najboljše blago. Imam izvrstno „rebulo“ iz gor- riške okolice, posebno dobro istrijsko vino „teran“ in posebno izvrstno „re- foško“ v steklenicah iz l. 1889.

Pokušnja pošilja se prosto.

Prodajam na debelo in v steklenicah.

Razpošiljam na vse kraje.

Natorni istrijski črni teran.

Podfosfornasto-kisli

apneno-železni sirup

prireja lekarničar Julij Herbabny na Dunaji.

Ta že 22 let z največjim uspehom rabljen, od mnogih zdrav-nikov najbolj priznani in priporočani prsni sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fos- forno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejenje kostij. Cena steklenici Her- babnyjevega apneno-železnega sirupa je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polovičnih steklenic ni.)

Svarilo! Svarimo pred po- naredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podob- nimi ime ti, a so vendar posvoji sestavi in svojem učinku po- polnoma različne od našega origi- nalnega 22 let obstoječega pod- fosfornasto kislega apneno- železnega sirupa. Zahteva naj te sorej vselej izrečno Herbabny-jev apneno- železni sirup. Pazi naj se tudi na to, da je zraven stoječa oblastveno protokollirana varstvena znamka na vsaki steklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati niti z nižjo ceno, niti z družimi pretvezami, da bi kupili kake ponaredbe! 599 20-9 97 5-20

Osnovna razpošiljalnica za provincoje: na Dunaju, le- karna „zur Barmherzigkeit“ JULIJA HERBAB- NY-ja, Neubau, Kaiserstrasse 75. Prodajajo ga gospodje lekarničarji: v Ljubljani J. Svoboda, Gab. Piccoli, Ubald pl. Trnkoczy, W. Mayr; dalje ga prodajajo v Celju; J. Kupfer- schmid, Baumbachovi dediči; na Reki; J. Gmeiner, G. Pro- dam, A. Schindler, Ant. Mizzam, lekarničar. F. Prodam, M. Mizzam, drog.; v Brezah: A. Ruppert; na Sovodjem (Gmünd): E. Müller; v Celovcu: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Ko- metter, A. Egger v Novem mestu: A. pl. Sladoviz; v St. Vidu: A. Reichel; na Trbižu: A. Siegl; v Trstu: E. Zanetti, A. Sut- tina, B. Biasoletto, J. Seravallo, E. v. Leutenburg, P. Prendini; M. Ravasini; v Beljaku: F. Scholz, dr. E. Kumpf; v Črnomlju, J. Blažek; v Velikovecu: J. Jobst; v Wolfsbergu: J. Huth.

Podpisani priporoča velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu

čebelno-voščene sveče

za cerkev, procesije in pogrebe,

614 10-8 gospodom trgovcem

voščene zvitke in méd

za prodajo v škafih po 15, 20, 40 kg težkih prav po ceni. Za čebelarje

izvrstni garantirani pitanec

v škafih po 5 kg a kg 50 in 60 kr., škaflija 30 kr., pošilja se po pošti proti povzetju ali predplačilu. Dobiva se méd v satovji in pitanec v škafih po 20-40 kg prav po ceni.

Za birmo, Božič, Miklavža itd. pro- daja raznovrstno medenino na debelo in drobno.

Zaloga in prodaja

brinja in brinjevca

liter gld. 1.20, medeno žganje liter 1 gld., vse je lastni izdelek.

Kupuje tudi vsaki čas méd v panjih, sodčkih, kakor tudi vosek in suho sa- tovje, po kolikor mogoče visoki ceni.

Za obila naročila se topla priporoča in za- gotavlja točno in poštno postrežbo

Oroslav Dolence,

svečar in lectar, trgovina z medom i voskom, Ljubljana, Gledališčne ulice 10.

VABILO

na

2. občni zbor

„Vzajemno-podpornega društva“

v Ljubljani,

registrovane zadruga z omejenim jamstvom,

ki bode

dné 21. februarja 1894 zvečer ob 7. uri

v dvorani katol. društva rokodelskih pomočnikov

v Poljskih ulicah šte. 10.

Dnevni red:

1. Nagovor načelnika.
2. Odobrenje zapisnika prvega občnega zbora z dné 21. februarja 1893.
3. Volitev dveh overovateljev zapisnika za drugi občni zbor.
4. Poročilo uradnega vodje gosp. Jos. Prosenc-a o računskem zaključku za leto 1893.
5. Dopolnina volitev članov ravnateljstva.
6. Volitev 10 članov in 5 namestnikov v nadzorovalni svet.
7. Prememba pravil.
8. Slučajnosti.

76 3-1

Ljubljana, dné 31. januarja 1894.

Ravnateljstvo.

Opomba: Vsled § 18 bode občni zbor gledé na spremembo pravil sklepčen, ako bode zastopani dve tretjini vseh članov. Po § 19 alineja 2 šteje vsak delež eden glas, vendar ne sme niti član, niti pooblaščenec oddati več nego 10 glasov. Voliti bode skupaj 9 članov in sicer 7 vsled izžrebanja (izžrebanji člani ravnateljstva smejo zopet voljeni biti), enega člana vsled resignacije in jednega vsled smrti. Izžrebanji so bili sledeči ravnateljski člani gg.: Andrej Zamejic, dr. Franc Papež, Franc Petrič, dr. Vinko Gregorič, Andrej Kalan, dr. Ivan Janežič in Franc Oblak.

Pri zlatem drž. jabolku.

J. Pserhofer

Zum goldenen Reichsapfel.

lekarnar na Dunaju, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, so staroznano zdravilno sredstvo. — Ze mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrst- nega domačega zdravila. — Od teh kroglic velja: 1 škaflija s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoj s 6 škaflijcami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovanej pošiljavi po pov- zetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštnine prosto pošiljavo: 1 zavoj kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Manj nego jeden zavoj se ne more odposlati.) — Prosi se, da se zahtevajo izrečno J. Pserhoferja kri čistilne kroglice in gleda na to, da ima vsaka škaflija na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski pečat J. Pserhofer in sicer v rdeči barvi.

Balm za ozebljine J. Pserhoferja, 1 lonček 40 kr., s franko pošiljat- vijo 65 kr. — Trpotčev sok proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd., 1 stekl. 50 kr. — Ameriška maža za protin, 1 lonček 1 gld. 20 kr. — Prašek proti po- tenju nóg, škaflija 50 kr., s frankovao pošiljativjo 75 kr. — Balm za gušo, 1 flakon 40 kr., s franko pošiljativjo 65 kr. — Zdravilna esenca (Praške kap- ljice), proti sprijenemu želodecu, slabej prebavljivosti itd., 1 stekl. 22 kr. — Angleški óudezni balm, 1 steklenica 50 kr. — Fijakarski prašek, proti kašlju itd., 1 škaflija 35 kr., s frankovano pošiljativjo 60 kr. — Tannochinin-pomada J. Pser- hoferja, najboljšje sredstvo za pospeševanje las, 1 škaflija 2 gld. — Univerzalni obliž prof. Staudel-a, sredstvo primerno ranam, oteklinam itd., 1 lonček 50 kr., s frankovano pošiljativjo 75 kr. — Univerzalna čistilna sol A. W. Bulrich-a, domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 pak. 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtilne specialitete in se vsi predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrbé.

Pošiljate po pošti zvršé se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolje po poštni nakaz- nici), je poštnina dosti nižja, nego pri pošiljatih s povzetjem.

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi 825 12-7

v Ljubljani pri G. Piccoli-ju.

Velečasti duhovščini in cerkvenim predstojništvom priporočam podpisana svojo izborna zalogo mnogovrstnega blaga za vsakoršno

cerkveno obleko

dalje krasno in trpežno izdelane

mašne plašče, pluvijale, dalmatike, bandera, zastave, baldahine in banderčke pred sv. R. Telesom.

Razno blago za cerkveno perilo, istotako že izgotovljeno, kakor: **albe, koretije, korporale** in raznovrstne **rutice** imam vedno v veliki izbiri v zalogi.

Naročila na **vezenje** izvršujem točno ter preskrbim **zameno, popravo** in **prenovljenje** starega cerkvenega orodja.

V zalogi imam tudi **pasarske cerkvene izdelke**, n. pr.:

monštrance, svetilnice, križe, svečnike, kelihe, lestence itd.

ter izvršim naročila pošteno, točno in po primerno mogoče nizkej ceni.

Velespoštovanjem 624 12-9

ANA HOFBAUER v Ljubljani.

Št. 19.248. Dijaška ustanova. 47 3-3

S pričetkom tekočega šolskega leta izpraznjeni ste dve mesti **Jernej Sallocher-jevih ustanov po 50 gld.** na leto.

Do teh ustanov, katere podeljuje mestni župan ljubljanski, imajo pravico dijaki ljubljanskega gimnazija, ki so rojeni na Kranjskem ter so ubogi, lepega vedenja in pridni.

Prošnje opremljene s krstnim in ubožnim listom, potem pa s šolskima spričevaloma zadnjih dveh semestrov vložiti je

do konca meseca februarja letos

potom gimnazijskega ravnateljstva pri podpisnem magistratu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 20. januarija 1894.

Otvorjenje nove prodajalnice.

P. n.

Na Marije Terezije cesti št. 1 otvorila se je dné 27. januarija

nova prodajalnica

pod tvrdko

Stupica & Mal

Podpisana bova prodajala vsakovrstno

špecerijsko blago

moko iz Ančnikovega skladišča, pristno in svežo ogrsko mast, pred vsem pa

vsakovrstno železnino

najboljše kakovosti in za ceno, s katero hočeva kljubovati vsaki konkurenci. — S pošteno, prijazno in točno postrežbo želiva pridobiti si zadovoljnost kupovalcev svojih, in vabiva k mnogobrojnemu obisku novourejene svoje prodajalnice.

Odličnim spoštovanjem

Stupica & Mal.

56 3-3

Solidne, zložne
močne in
čudovito cenene

stole

vsake vrste ponuja
prva kranjska tvornica

za upogneno pohištvo
samo iz napojenega ma-
sivnega lesa.

Jos. Verbič-a

v Bistri,
pošta Borovnica.
(230 52-41)

Primerna priloznostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 620 26-8

na Dunajski cesti v Ljubljani,
priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tulu, jeklu in niklu,
ravno tako tudi

**nihalnih, stenskih
in budilnih ur**

in le dobre do najfineše kakovosti po naj-
nižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih nihalnih, stenskih in bu-
dilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Zaloga in zavod za izvršitev oblek za prečast. duhovščino

„pri rudečem križu“ 623 52-7

Viljema Skarda

IV., Wattergasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 2B
priporoča za zimo 1893/94:

Gorka zimsko obleko
za duhovnike

kot: Havelock, zimske
suknje, ovratnike k
plaščem, duhovniške
suknje, telovnike z
rokavi, zimske hlače
itd., dalje vsakovrstne
kožuhe za potovanje in
mesno uporabo, zimske
čepice, zimske roka-
vice itd. itd.

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih
predpisih izvršeno:
biret e, kolarje, napr-
nice, vsakovrstne du-
hovniške čepice.

Paramente preskrbuje
po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz naj-
boljšega, trpežnega blaga,
natančno izdelano; neuga-
jajoče vzame se nazaj.

Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na razpolago.
Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno.

Dunajska borza.

Dné 3. februvarija.

Papirna renta 5%, 16% davka	97	95	kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	97	75	
Zlata renta 4%, davka prosta	120	45	
4% avstrijska kronina renta, 230 kron	97	40	
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1020	—	
Kreditne akcije, 160 gld.	358	—	
London, 10 funtov strl.	126	80	
Napoleon (20 fr.)	10	20	
Cesarski cekini	5	93	
Nemških mark 100	61	45	

Dné 1. februvarija.

Ogerska zlata renta 4%	118	60	kr.
Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94	75	
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147	—	
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	—	—	
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	196	—	
Zastavna pisma avstr. zem. kred. banke 4%	98	40	
4% kranjsko deželno posojilo	97	60	
Kreditne srečke, 100 gld.	194	50	
St. Genois srečke, 40 gld.	—	—	

4% srečke dunajske parobrodne družbe	145	gld.	—	kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18	90		
Rudolfove srečke, 10 gld.	24	50		
Salmove srečke, 40 gld.	72	—		
Waldsteinove srečke, 20 gld.	48	—		
Ljubljanske srečke	24	—		
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	155	50		
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2915	—		
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	119	60		
Papirnih rubeljev 100	136	25		

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kuliantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnišna delniška družba

„MERCUR“
Wellzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.